

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ-2016 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Θέμα Α

A1. Απόδειξη σελ262 σχολικού βιβλίου

A2. σελ141 σχολικού βιβλίου

A3. σελ246 σχολικού βιβλίου

A4. Λ Σ Λ Σ Σ

Θέμα Β

$$f(x) = \frac{x^2}{x^2+1}, D_f = \mathbb{R}$$

B1.

$$\text{Είναι } f'(x) = \left(\frac{x^2}{x^2+1} \right)' = \frac{(x^2)'(x^2+1) - x^2(x^2+1)'}{(x^2+1)^2} = \frac{2x(x^2+1) - x^2 \cdot 2x}{(x^2+1)^2} = \frac{2x}{(x^2+1)^2}$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{2x}{(x^2+1)^2} = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

x	$-\infty$	0	$+\infty$
f'	-	0	+
f	\searrow	0	\nearrow

Η f έχει ολικό ελάχιστο στο $x=0$ το $f(0)=0$

B2.

Είναι

$$\begin{aligned} f''(x) &= \left(\frac{2x}{(x^2+1)^2} \right)' = \frac{(2x)'(x^2+1)^2 - 2x((x^2+1)^2)'}{(x^2+1)^4} = \\ &= \frac{2(x^2+1)^2 - 2x \cdot 2(x^2+1)(x^2+1)'}{(x^2+1)^4} = \frac{2(x^2+1)^2 - 2x \cdot 2(x^2+1) \cdot 2x}{(x^2+1)^4} = \\ &= \frac{2(x^2+1)(x^2+1-4x^2)}{(x^2+1)^4} = \frac{2(-3x^2+1)}{(x^2+1)^3} \end{aligned}$$

$$f''(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{2(-3x^2+1)}{(x^2+1)^3} = 0 \Leftrightarrow x^2 = \frac{1}{3} \Leftrightarrow x = -\frac{\sqrt{3}}{3} \text{ ή } x = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

x	$-\infty$	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$+\infty$
f''(x)	-	0	+	0
f(x)	\cap	ΣK	\cup	ΣK

Σημεία Καμπής για $x = -\frac{\sqrt{3}}{3}$ ή $x = \frac{\sqrt{3}}{3}$ τα σημεία $A(-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{1}{4}), B(\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{1}{4})$

$$f\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) = \frac{\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^2}{\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^2 + 1} = \frac{1}{4} \quad f\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}\right) = \frac{\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^2}{\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}\right)^2 + 1} = \frac{1}{4}$$

B3.

Δεν έχει κατακόρυφες ασύμπτωτες αφού $Df = \mathbb{R}$

Για την πλάγια στο $+\infty$, είναι

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2 + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x(x^2 + 1)} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x}{x^2} = 0$$

Οπότε $\lambda = 0$ και

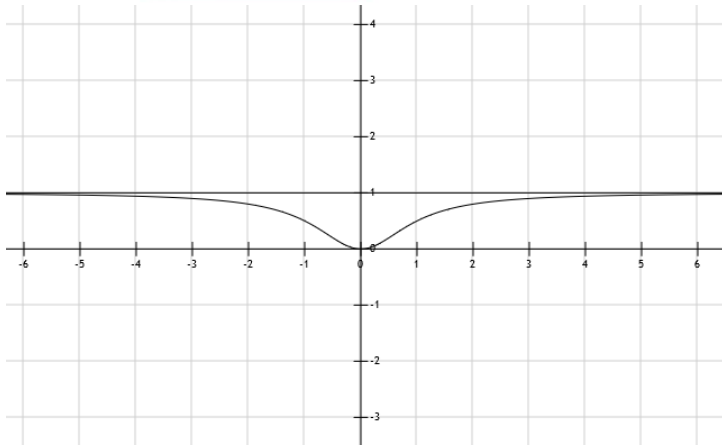
$$\beta = \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - \lambda x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2 + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2} = 1$$

Συνεπώς η f έχει οριζόντια ασύμπτωτη στο $+\infty$ την ευθεία $y=1$.

Ομοίως προκύπτει και στο $-\infty$, οριζόντια ασύμπτωτη η ευθεία $y=1$.

B4.

x	$-\infty$	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$+\infty$
f''	-	0	+	+	0
f'	-		-	0	+
f	1	ΣK	1/4	T.ε	ΣK

Θέμα Γ

Γ1.

Θέτω $\omega = x^2 \geq 0$, οπότε η σχέση γίνεται $e^\omega - \omega - 1 = 0$ και έστω συνάρτηση $f(\omega) = e^\omega - \omega - 1$ με $f(0) = 0$ και $f'(\omega) = e^\omega - 1 > 0, \omega > 0$
 $f'(\omega) = 0 \Leftrightarrow \omega = 0$

ω		0	$+\infty$
f'			+
f		0	↗

Η f παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στο $\omega=0$ το $f(0)=0$ άρα $f(\omega) \geq 0$ με το ίσον να ισχύει μόνο για $\omega = 0 \Leftrightarrow x^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0$

Γ2.

Έστω $g(x) = e^{x^2} - x^2 - 1$, είναι $f^2(x) = g^2(x)$

Για την $f(x)$ ισχύει ότι $f(0)=0$ και $f(x) \neq 0$, για $x \neq 0$ άρα η f διατηρεί πρόσημο στα $(-\infty, 0)$, $(0, +\infty)$. Προκύπτουν οι περιπτώσεις:

Αν $x > 0$		Αν $x < 0$	
Και $f(x) > 0$	Και $f(x) < 0$	Και $f(x) > 0$	Και $f(x) < 0$
$f(x) = g(x)$	$-f(x) = g(x)$	$f(x) = g(x)$	$-f(x) = g(x)$

Επιπλέον $f(0)=0=g(0)$

Άρα $f(x)=g(x), x \leq 0$, $f(x)=-g(x), x \leq 0$, $f(x)=g(x), x \geq 0$, $f(x)=-g(x), x \geq 0$,

Τελικά από συνδυασμό των παραπάνω έχουμε

$f(x) = g(x), x \in \mathbb{R}$ ή $f(x) = -g(x), x \in \mathbb{R}$ ή

$$f(x) = \begin{cases} -g(x), & x < 0 \\ g(x), & x \geq 0 \end{cases} \text{ ή}$$

$$f(x) = \begin{cases} g(x), & x < 0 \\ -g(x), & x \geq 0 \end{cases}$$

Γ3.

$$f'(x) = (e^{x^2} - x^2 - 1)' = e^{x^2} 2x - 2x$$

$$f''(x) = (e^{x^2} 2x)' - (2x)' = 2xe^{x^2} 2x + 2e^{x^2} - 2 = 4x^2e^{x^2} + (2e^{x^2} - 2)$$

Είναι $4x^2e^{x^2} \geq 0, x \in \mathbb{R}$

$$\text{Για } x > 0 \Rightarrow x^2 > 0 \Rightarrow e^{x^2} > 1 \Rightarrow 2e^{x^2} > 2 \Rightarrow 2e^{x^2} - 2 > 0$$

$$\text{και } x < 0 \Rightarrow x^2 > 0 \Rightarrow e^{x^2} > 1 \Rightarrow 2e^{x^2} > 2 \Rightarrow 2e^{x^2} - 2 > 0$$

$$\text{και } f''(0) = 0$$

άρα σε κάθε περίπτωση $f''(x) \geq 0$ και f'' συνεχής, οπότε η f είναι κυρτή \mathbb{R} .

Γ4.

Έστω $g(x) = f(x+3) - f(x)$

$$\text{Είναι } g'(x) = f'(x+3) - f'(x) > 0 \Rightarrow g \nearrow [0, +\infty) \Rightarrow g \text{ 1-1}$$

$$\text{αφού } f \text{ κυρτή } f' \nearrow [0, +\infty) \text{ και } x+3 > x \Rightarrow f'(x+3) > f'(x)$$

Οπότε

$$f(|\eta\mu x| + 3) - f(|\eta\mu x|) = f(x+3) - f(x) \Leftrightarrow$$

$$g(|\eta\mu x|) = g(x) \Leftrightarrow |\eta\mu x| = x \Leftrightarrow x = 0$$

$$\forall x \in \mathbb{R}, |\eta\mu x| \leq |x| = x, x \geq 0 \text{ με το } \text{ισον να ισχυει οταν } x=0$$

Θέμα Δ

Δ1.

$$\int_0^{\pi} (f(x) + f''(x))\eta\mu x dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx + \int_0^{\pi} f''(x)\eta\mu x dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx + \left[f'(x)\eta\mu x \right]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} f'(x)(\eta\mu x)' dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx - \int_0^{\pi} f'(x)\sigma\upsilon\nu x dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx - \left([f(x)\sigma\upsilon\nu x]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} f(x)(\sigma\upsilon\nu x)' dx \right) = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx - \left([f(\pi)\sigma\upsilon\nu\pi - f(0)\sigma\upsilon\nu 0] - \int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx \right) = \pi \Leftrightarrow$$

$$f(\pi) + f(0) = \pi \Leftrightarrow$$

$$f(\pi) = \pi$$

Αφού:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\eta\mu x} = 1 \quad \text{για}$$

$$\phi(x) = \frac{f(x)}{\eta\mu x} \Leftrightarrow f(x) = \eta\mu x \phi(x)$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} (\eta\mu x \phi(x)) = 0 \cdot 1 = 0 = f(0)$$

αφού η f είναι συνεχής σαν παραγωγίσιμη άρα f(0)=0

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\eta\mu x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{f(x)}{x}}{\frac{\eta\mu x}{x}} = \frac{\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0}}{\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu x}{x}} = f'(0) = 1$$

$$\text{αφού } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu x}{x} = 1$$

Δ2.

α) αφού f παραγωγίσιμη, Παραγωγίζοντας κατά μέλη τη σχέση

$e^{f(x)} + x = f(f(x)) + e^x$ είναι:

$$e^{f(x)} f'(x) + 1 = f'(f(x)) f'(x) + e^x$$

Αν η f παρουσιάζει τοπ. ακρότατο για $x = x_0$ τότε σαν παραγωγίσιμη από Θ. Fermat

είναι $f'(x_0) = 0$, οπότε για $x = x_0$ η παραπάνω σχέση δίνει

$$e^{f(x_0)} f'(x_0) + 1 = f'(f(x_0)) f'(x_0) + e^{x_0} \Leftrightarrow e^{x_0} = 1 \Leftrightarrow x_0 = 0$$

Δηλαδή $f'(0) = 0 \neq 1$ που είναι άτοπο και συνεπώς η f δεν έχει ακρότατα στο \mathbb{R}

β) Είναι $f'(x) \neq 0$ και f' συνεχής αφού f 2 φορές παραγωγίσιμη, οπότε η f' διατηρεί πρόσημο. Και $f'(0) = 1 > 0 \Rightarrow f'(x) > 0, x \in \mathbb{R}$ οπότε η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Δ3.

Έστω $g(x) = \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)}$, είναι

$$|g(x)| = \left| \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} \right| \leq \frac{|\eta\mu x| + |\sigma\upsilon\nu x|}{|f(x)|} \leq \frac{2}{|f(x)|} \Leftrightarrow$$

$$-\frac{1}{2|f(x)|} \leq g(x) \leq \frac{1}{2|f(x)|}$$

Και από Δ2β η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} και $f(\mathbb{R}) = \mathbb{R}$, οπότε

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{f(x)} = 0 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{|f(x)|} = 0$$

Άρα από κριτήριο παρεμβολής είναι $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = 0$

Δ4.

(Α τρόπος)

$$1 \leq x \leq e^\pi \Leftrightarrow \ln 1 \leq \ln x \leq \ln e^\pi \Leftrightarrow 0 \leq \ln x \leq \pi \Leftrightarrow f(0) \leq f(\ln x) \leq f(\pi)$$

$$\Leftrightarrow 0 \leq f(\ln x) \leq \pi \Leftrightarrow \Leftrightarrow 0 \leq \frac{f(\ln x)}{x} \leq \frac{\pi}{x}$$

ετσι $0 \leq \frac{f(\ln x)}{x}$ και όχι παντού μηδέν στο $[1, e^\pi]$ αρα $0 < \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx$

$$\frac{f(\ln x)}{x} \leq \frac{\pi}{x} \Leftrightarrow 0 \leq \frac{\pi}{x} - \frac{f(\ln x)}{x} \text{ και όχι παντού μηδέν στο } [1, e^\pi] \text{ αρα } 0 < \pi \int_1^{e^\pi} \frac{dx}{x} - \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx \Leftrightarrow$$

$$0 < \pi [\ln x]_1^{e^\pi} - \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx$$

$$0 < \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx < \pi [\ln x]_1^{e^\pi} \Leftrightarrow 0 < \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx < \pi (\ln e^\pi - \ln 1) \Leftrightarrow 0 < \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx < \pi^2$$

(Β τρόπος)

Θέτω $u = \ln x = g(x)$, Οπότε $g(1) = \ln 1 = 0$ και $du = (\ln x)' dx = \frac{1}{x} dx$
 $g(e^\pi) = \ln e^\pi = \pi$

$$\int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx = \int_0^\pi f(u) du$$

$$0 \leq x \leq \pi \stackrel{f \nearrow \mathbb{R}}{\Rightarrow} f(0) \leq f(x) \leq f(\pi) \Leftrightarrow 0 \leq f(x) \leq \pi$$

$$\text{ετσι } 0 \leq f(x) \text{ και οχι παντου μηδέν στο } [0, \pi] \Rightarrow 0 < \int_0^\pi f(x) dx \text{ και}$$

$$f(x) \leq \pi \Leftrightarrow \pi - f(x) \geq 0 \text{ και οχι παντού μηδέν στο } [0, \pi] \Rightarrow 0 < \int_0^\pi dx - \int_0^\pi f(x) dx \Leftrightarrow \int_0^\pi f(x) dx < \pi \int_0^\pi dx$$

αρα

$$0 < \int_0^\pi f(x) dx < \pi \int_0^\pi dx \Leftrightarrow 0 < \int_0^\pi f(x) dx < \pi [x]_0^\pi \Leftrightarrow 0 < \int_0^\pi f(x) dx < \pi^2$$

Επιμέλεια:
Μιχάλης Γράβας
Πίτης Ηλίας